

DANI BLANCO

Mikel Zurbano

EHUKO
IRAKASLEA,
EKONOMIALARIA

Zerga amnistia, zerga egituraren zulo beltzaren ikur

JAKINA DA zerga sistema ez dela neutrala, diru sarrerak handitzeaz edo gutxitzeaz harago bistako eragin sozialak baititu. OECD erakundeak egin berri duen *Ekonomiaren aurreikuspenak* txostenaren ondorio nagusiek hala baieztatzen dute: defizitaren aurkako borrokan oso bestelako eragina dute partaide diren herrialde guztietako errenta banaketan helburu hori erdiesteko zergen igoerak erabiltzeak edo transferentzia sozialen mozketak. Zergen igoera progresiboak errenta desberdintasunak murrizten ditu herrialde horietan –Giniren indizea gutxitzen da– eta, aldiz, defizita murrizteko transferentzia sozialak urritzen badira desberdintasunak indartu egiten dira herrialde guztietan. Antzeko ondorio-ira iritsi da Nazioarteko Diru Funtza beste txosten batean. Bi erakunde ofizial horien txostenetako emaitza gisa ikuspegi ofiziale-tik berritzailea den balorazioa aipa daiteke, aurrekontua egonkortzeko neurriek ekitatearen arloan dituen ondorioak kontuan hartzea ezinbestekoa dela alegia.

Estatuaren zerga politikaren ondorioz diru sarrerak gutxitzeko joera ez da aldatu, eta gainera, jaitsieraren erantzukizuna kapitalaren jabeek leporatu behar zaie

PPren gobernuak txosten horien gomendioei muzin eginda beste muturrean kokatu du bere zerga politika agintean daraman urte honetan. Orain arte batik bat gastu mozketak –soziala– hartu du mekanismo nagusi gisa defizitari aurre egiteko. Bestalde, diru-sarrerak eskuratze-ko iazko PFGZaren igoera xumeak eta aurtengo BEZaren handitzeak ezer gutxi ekarri dute statuaren eskutara kontsumoaren eta errenta errealean jaitsierak kontra eraginda. Bestalde, elkarteen gaineko zergaren azken bost urteetako emaitza ikusgarria izan da estatuan, bere sarrerak %68 jaitsi egin baitira eta statuaren zerga kopuru guztiaren %23tik %8rako jaitsiera izan baitu elkarteen gaineko zer-

gak Maiatzak 1 Fundazioko txosten baten arabera. Beraz, statuaren zerga politikaren ondorioz diru sarrerak gutxitzeko joera ez da aldatu, eta gainera, jaitsieraren erantzukizuna kapitalaren jabeek leporatu behar zaie. Krisialdiko mozkinen jaitsierak ez du galera hori guztia azaltzen, zerga ordainketa saihesteko injenieritza fiskalaren erabilera eta batez ere enpresa handien erabilitako zerga ihesbidea da horren arrazoi nagusia. Adibide gisa, Ibex-en kotizatzen duten 35 enpresetatik 30ek paradisu fiskalak erabiltzen dituzte zergen zama arintzeko. Beste adibide esanguratsua kanpoko enpresa multinazionalak egiten duten erabilera fiskalarena da. Esate baterako, zazpi erraldoi teknologikoek (Apple, Google, Microsoft, Yahoo, Facebook, eBay eta Amazon) estatuan duten negozio bolumena oso zabala izan arren azken hiru urteetan Madrilgo zerga agentziari kotizatutakoa 25 milioi euro baino ez dira izan.

Sarrera publikoak gehitzeko itxura egin nahian eta presio soziala lausotzeko gobernu zentralak iruzur eta ihesbide fiskalaren aurkako borrokaren arloan, besteak beste, zerga amnistiaren neurri liskar-tua ezarri zuen. Zerga amnistia berez da bidegabea, burbuilaren aldiaren aberastu ziren errententzat zerga oparia delako, izan ere, ordainketaren tasa %10era jaisten da zigorra ahaztuta. 2.500 milioi euroko sarrerak berreskuratzea zen helburua eta hori nahikoa omen zen ekimena zilegi izan zedin. Bada, aurreikuspen xume horren erdira ere ez da iritsi zigorgabe-tzeak egindako ekarpena.

Beste hainbatetan OECD eta Nazioar-teko Diru Funtzaren gomendioak irmoki jarraitu izan dituen gobernu kontserbado-reak badu zer zuzendu ekitatearen has-tapena behin betiko lehertu nahi ez badu. Euskal ogasunek ere etorkizuneko erron-kari heldu behar dioten honetan zerga egituraren zulo beltz honi heldu beharko diote, ogasun propioaren balio erantsia proiektu sozial sinesgarria izan dadin. ■

